

כב א מיי פ"ד מהל'
שבת הלכה ד סמנ
לארין על טור וי"ע א"ח
פי שנה ספקי די:
כב ג מיי פ"כ מהל' שאר
אבות הטומאות הלכה
ג:
כד ג מיי פ"ז מהל'
שבת הלכה ל'
כה ד מיי שם הל' לא:

רבינו חננאל

אי נימא דהיא כגון מוקצה
שאמרנו דהיא גיטא
דקולטא [צדור] דעב לבויה,
והיא גיטא מחתנת דגרי.
בבל נמי חד גיטא מקף לה
פדת וחד גיטא מקף לה
דיגלה. כל העולם כולו
מקף ליה אוקיאניוס. פי'
(בבא א' מוה"ט) [בבא]
אלמוטוט]. דילמא מעלות
ומורדות דארץ ישראל
שקן מייבין [אין חיבין]
עליהן משום רשות הרבים.
א"ל קרקפנא, כלומר
גולגולת גדולה, מבין
אבותו וא' רבי יוחנן מעלות
ראיתי ראשון כשאמר ר'
יוחנן זו השמיטה. וכן א"ר
אבהו וא' רבי יוחנן מעלות
שבארץ ישראל, נכון תל
שהוא מוקצה וכיצא בו,
ומורדות כגון חייבין
מורוחין וכיצא בהן, אין
חייבין עליהן משום רשות
הרבים לפי שאין כובלי
מדבר, שהיו הגולגולת
מהלכין בהן, והיו הדרכים
משוין בלא דרפין ובלא
נקעין ובלא פתחים. בעא
מינה רחבה מרבית לא
המתלקט עשרה טפחים
גובה מתוך ד' אמות ורבים
בוקעין בו, כלומר עובין
ושבין על גבי התל ההוא
מהו. אליבא דרבנן דפטר
בפסין א"ע דפסקי להו
רבים, לא תיבעי לך, דהא
לא חיישין להפקת
ורשות היחיד היא. כי
תיבעי לך אליבא דר' יהוד'
דאמר יסלקנה לצדדין
הפקתה מבטלת
למחיצות, מאי, הים
בפסין דניחא תשמישתיהו
אמרין להפקתה מבטלת
דהא דשו בה רבים, לפיכך
היא כרשות הרבים. אבל
היכא דלא ניחא
תשמישתיה אפי' אי
אפקתה אמרין בטלה
דעתי. ואסיקנא הפסקת
[רבים] (דר' [לר' יהוד'
מבטלת מחיצות, ואפי' לא
ניחא תשמישתיה אלא
עילין לאותו התל וכלל
(מוציא] [כיצא] בו בחבל,
וכן אפי' מעלות של בית
חורון. ומחיצות עליה
מיהא חצר שהרבים נכנסין
בו בעד זו ויוצאין בעד
אחר כנגדו רשות היחיד
לשבת ורשות הרבים
לשומא, ספק נגע בה
ספק לא נגע בה טוהר,
דקי"ל לן ספק טומאה
ברשות היחיד טמא,
ברשות הרבים טהור. מאי
לאו ר' יהודה היא וקמי'
רשות היחיד לשבת.
ודחינן לא רבנן היא ורשות
הרבים לטומאה איצטריכא
ליה. ת"ש מבוואת
המפולשין לבורות שחין
ומעורתו כפי'. פי' כגון שיש
חורן למבו בור או שיש בו'
שנכנסין למבו מצד זה

ויוצאין מצד האחר למלאות מיס מן הבור או מן השיח או מן המערה שחור למבו על פני המבו, רשות היחיד לשבת ורשות
הרבים לטומאה. [ונכון שהבור רחוק מן הכותל ג' טפחים מכל צד והולכין דרך כאן וכאן]. פי' שכל מקום מעבר צד כדמחרגמי'
במשעול הכומים בשביל כרמיא, [ופי'] משעול מש על כלומר אין זה יכול ליכנס עד שיצא חבירו. כלומר אין מכלל המעבר
(שם) [שנן] בני אדם. בית גדינן מלושן גידוד המשח המוציא חמשה, ואמר דבי ר' ינאי כל שאין העובר יכול ליטול טמא של
חזין וירצין לפני סרדיוט זהו שביל בית [דגדר] ג'. כולן [מקום] צר. ופקינן יהושע אוהב היה לישראל ותיקן להם דרכים וסרטאות, כל היכא דניחא תשמישתיה מסרה לרבים, וכל היכא דלא ניחא תשמישתיה לא מסרה לרבים. ר' יהוד' בן בבא אומר אין
עושין פסין אלא לבור ברשות הרבים בלבד.

א"ר יבוא משום דמקיף ס"מא דצור. הוה מני לאקשווי מר'
יוחנן גופיה דלמר לעיל ירושלים אלמלא לתומיה
נעולות צלילה חייבין עליה משום רה"ר ושמא תסס הוי אליבא דר'
יהודה דלית ליה דלתו רבים ומצטלי מחילה והכא אליבא דרבנן:
ד"ר יבוא מעלות ומורדות קאמרת.

ודוקא צ"ח צ"ח ישראל
כדמפרש טעמא כדמקיף יהושע אוהב
ישראל ה"ה אכל צחולה לארץ חייב
ואליבא דר' יהודה אכל לרבנן אפי'
צחולה לארץ פטור ללא אלתו רבים
ומצטלי מחילה ומימה דלרבנן כל
ארץ ישראל תעשה רה"י ע"י סולמא
לזור ומחתנא דגדר וצבל נמי דמקיף
לה דיגלת ולא אלתו רבים ומצטלי
מחילתן ולר' יוחנן דלמר דפרק הדר
(למקן ד' סו): קרפף יותר מצית
סלחיס שלל הוקף לדירה אפי' כור
ואפי' כוריס הזורק לתוכו חייב והוא
הדין אפי' לארץ כוריס דמה שיעור
יהיה וי"ל דמחילה שאינה עשויה צדי
אלס¹ לא חשיבא מחילה כולי האי ואפי'
רבנן מודו דלתו רבים ומצטלי מחילה:
ק"ר קפנא הויתיה רישך. רישך
היינו רצה שהיה רבו
של אבי והוה כמו רישך צקריי
ורישך רישך צחמימי (שבת ד' נה).
ומנינו שהלך רצה לארץ ישראל ללמוד
תורה לפני ר' יוחנן בסוף פרק שני
דייני גזירות (פסוקות ד' ק"ה). אכל
אזי עלמנו לא מנינו שהלך ללמוד
תורה שם² ונעוד שלא ראה אבי את
ר' יוחנן אכל רצה לתלמידו של רבי
יוחנן הוה³: **ת"ר** המתקפס בו.
לא הוה שמיטע ליה הא דלא ר' יוחנן
מעלות ומורדות שצ"ח ישראל כו'
אכל צחולה לארץ חייבין⁴:

בני א"ר יבוא רבנן. וא"ת לימא
לעולם רבנן וקממע לן
דלפילו לטלטל שרי' דמפסי ציראות
לא שמיטע דבעולי רבליס הקילו
וי"ל דעדיפא קא משני⁵:
א"ר יבוא ר' יהודה. וא"ת ולוקמא
כגון שיש שתי מחילות
גמורות דבהיאל ודלי מודה ר'
יהודה⁶ וי"ל דע"כ צשנפרצה מד'
רוחט⁷ דאי צנפרצה מצ' רוחות מאי
איריא דלא ניחא תשמישתיה אפי'
ניחא תשמישתיה נמי⁸ כדמפרש לרבנן:
ת"ר שמע מבוואת המפולשות.
צמסכת טהרות (פ"ו מ"ו)
גרסי' גימות והיינו צורות שמתח
הגימות פי' גימתי חננאל ובעין שהצור
רחוק מן הכותל ג' טפחים מכל צד
והולכין דרך כאן וכאן וקא משמע לן
דאפי' הכי לא צטלי מחילה דאי צור
הולך מכותל לכותל פשיטא דהוי רה"י¹ והא דנקט צור ולא נקט מחילה מופלגת ג' מן הכותל משום דצבור הוה חדוש טפי דאע"ג
שרשות הרבים נמי מהלכת צמוכו² אפי' הכי הוה רשות היחיד לשבת: **ר' יבוא** ר' יהודה שבידי בית גגולה בו'. ואס תאמר והא ע"כ
צצילי צית גגולת הוה מתלקטס עשרה מתוך ארבע והאיל והוה רשות היחיד לשבת וא"כ מה צריך הכא לתמוי דר' ינאי³ ועוד
קשיא דלמאי לא משני רשות הרבים לטומאה אלצטריכא ליה כדמשני לעיל ויש לומר דמשום הכי מיימי מדר' ינאי דמשמע
דעיקר חידושה היה שהוא רשות היחיד לשבת מלמא אמרין אפילו אין העצד יכול לרוץ כו' אפי' הוה רשות הרבים ואס תאמר
ולמה לי אין העצד יכול לרוץ אפי' יכול נמי הוה רשות היחיד כיון שמתלקט עשרה מתוך ארבע ויש לומר דבעינן שלא יהא
ניחא תשמישתיה שלא עשוי כעין מדרגה דלא תהו מחילתא דמרת דלמר דפרק כל גגות (למקן ד' פט):⁴ דלא הוה מחילתא: (ט)
י"ד וישע אוהב ישראל היה. דוקא צצילי צית גגולת דלא ניחא תשמישתיה כלל כדמפרש ר' ינאי שאין העצד יכול לרוץ אכל מצוי
מפולש לצורות וחסר שרצים נכנסים לה צו ויואלצין צו הוה רה"ר לרי' אע"ג דהוה של יחיד והאיל וניחא תשמישתיה וראוי למוסרו
לרבים הוה רה"ר לר' יהודה ע"י צקיעת רבים ולהכי לא קאמר אלא דמשמע דלריך עדיין לשנויא דלעיל: **חגורה**. פירוש מחילה:
והא

[לעלות צו לא"י והוה גבוה ט' טפחים:] ומחתנא. מורד ט' מרחץ עמוק
ט' טפחים וחסד ד' סביב א"י מאלרך גיטאן והוה לה מחילה ונהי
דאסור לטלטלי מדרבנן מיהו לאו רה"ר דלוריינתא היא לאחויבי
עליה: מעלות ומורדות שצ"ח ישראל ומהלכין צוה אחר זה ולא שנים
יחד כדלמרין צ"ה ר' ית. כצני
מרון כמעלות צית מרון: חצר
שהרבים נכנסין לה. דרך פתחים או
פרצות של עשר: דלא ניחא תשמישתיה.
לרבים לרשע שאפתחין לאקפלי
וגידדיין ג' צאקופה ופשיטא קרן
מצטלה צקיעת רבים למחילות: אלא
לאו ר' יהודה. ואשמעי' דהיכא דלא
ניחא תשמישתיה מודי: צצורות סלקא
דעקר. הכי הוה מצוי צמוך הצור:
לצורות. שיש צור צראשו אחד וצשפה
ט' אחת קרנה מהלכין שם עד שעוברין:
צצילי צית גגולת מעלה גבוהה
וחקופה היא צארכ ישראל: יושע
אוהב ישראל היה. וצמעלות ומורדות
דלרך ישראל מודינא לך דאין חייבין
עליהן וכי אמנא לך דחייבין צארכ
אלרות קאמינא: **מתני'** צור
הרבים. אי פסקי מינא מדכרי אהדדי:
צארכ פיחוד. נמי שרי דהא לא פסקי
מינא: לצארכ הרבים. דליכא תרתי
למעלותא: תגורה. היקף של תצלים:
גמ'

ליה ת"ש⁹ מבוואת המפולשות בבורות בשיחין ובמעורות רשות היחיד
לשבת ירושות הרבים לטומאה בבורות סלקא דעתך אלא לבורות רשות
היחיד לשבת ורשות הרבים לטומאה מני אילימא רבנן השתא ומה התם דניחא
תשמישתיה אמרי לא אתו רבים ומבטלי לה הכא דלא ניחא תשמישתיה לא
כ"ש אלא לאו ר' יהודה היא לא לעולם רבנן ורה"ר לטומאה איצטריכא ליה
ת"ש¹⁰ שבילי בית גילגול וכיצא בהן רשות היחיד לשבת ורה"ר לטומאה ואיזהו
שבילי בית גילגול אמרי דבי ר' ינאי כל שאין העבד יכול ליטול טמא של חיטין
וירצין לפני סרדיוט מני אילימא רבנן השתא ומה התם דניחא תשמישתיה אמרי
רבנן לא אתו רבים ומבטלי לה מחיצתא הכא דלא ניחא תשמישתיה לא כל
שכן אלא לאו רבי יהודה היא א"ל שבילי בית גילגול קאמרת יהושע¹¹ אוהב
ישראל היה עמד ותיקן להם דרכים וסרטיא כל היכא דניחא תשמישתיה מסרה
לרבים כל היכא דלא ניחא תשמישתיה מסרה ליחיד: **מתני'** אחד בור
הרבים ובאר הרבים ובאר היחיד עושין להן פסין אבל לבור היחיד עושין לו
מחיצה גבוה ט' טפחים דברי ר' עקיבא ר' יהודה בן בבא אומר אין עושין
פסין אלא לבאר הרבים בלבד וולשאר עושין חגורה גבוה עשרה טפחים:
גמ'

בניחא תשמישתיה. שם. י"ב. כיון דבור הוה כמחיצה שלישי פשיטא דהוה רשות היחיד, דהא איכא ג' מחיצות מעלייתא,
ולא מצינו בקיעת רבים לבטל ג' מחיצות שלמות. מוס' הל"ש. ג'. [שנעוברין דרך פי הבור. שם. י"ד. דאין עובר יכול
לרוץ לפני סרדיוט, אפילו היה יכול לרוץ נמי כיון גבוהה י' ורחב ד' הוה ליה מחיצה אפילו ניחא תשמישתיה. שם.

(א) [צמעות עת. ג] (ג) [גיר ר"מ
מרבנן.] (א) לעיל. ט. [טרהרות
פ"ו מ"ו] מוס' טרהרות
פ"ו ה"ה. (ד) טהרות פ"ו
[מ"ו ושם אי השנילן].
(ה) שם. (ו) [מנחות סה.].
(ז) [לעיל ט"ה. ט] ורסמט
רש"ז. (ט) רש"ז. (י) [עיין
מוס' צמעות עת. דה'
דבריהם] (א) ח"כ אין כיון דלא
נפרלה אלף מצ' רוחות ולא
ניחא תשמישתיה פשיטא
דלרבנן דלמארו לא אלתו רבים
ומצטלי מחילה דשתיא אפי'
לטלטל. אפי' מלשנא
דבריהם לא שמע הימר
טעולו דלמאר עלה לעיל אי
מהתם ה"ה ה"מ לרוך וכי'
[מוס' פסוקי שנים כ"ו].
(ט) [ועיין נג: מוס' ד"ה חייב].
(ז) ח"כ אי אר עד יכול לרוץ
הוה יחא תשמישתיה ואלו
רבים ומצטלי מחילתא לרבי
יהודה ולא מפרה ליחד
[מוס' פסוקי שנים].

הגהות הב"ח
(א) נמי ויואלצין צו רשות
היחיד לשבת ורשות
הרבים לטומאה מני:
(ב) רש"ז ד"ה לצורות
וכי' וצשפה קרנה כצ"ל
ומצית אחת נמקט:

מוסף רש"י
רה"ר לטומאה. וספיקא
טהור, דהא ספק טומאה
מטובה ממניין וצטוטה
צ"ה אלף ח"כ לאו מקום
יחוד ומחירה הוא (לעיל
ט. ח). אחד בור הרבים.
א' אפי' מנא מדכרי
כאדרי וקא מלטלי המס
(לעיל י"ח). בור. מוס
מכותס (ס"ח). באר. מוס
מ"ס. (ס"ח).

מוסף תוספות
א. וירושלים מארץ
ישראל היא ומקפי ליה
היא סולמא ומחתנא.
ב. כל היכא
יעצבא.
דלא ניחא תשמישתיה לא
מסרה לרבים. מוס' הל"ש.
וא"כ אינם דומים לדגלי
מדבר שהיו מורוחין
הדרוסים לרבים. יעושא.
ג. דלא ניחא שישק האי
טעמא דיהושע וכי'. מוס'
י"פ. ד. דאמר דביקעת
רבים מבטלי מחיצתא גם
בלא ניחא תשמישתיהו.
ה. כהיך גדול כזה.
מוס' הל"ש. ו. [ת"א כ"ב].
לפשט לי' מדר' יוחנן.
ז. וירושלתי היחיד
לגמרי משמע. שם. דס"ד
דלא הוה רשות היחיד אלא
לרוך מוס' הל"ש.
ח. [ד]הא אמרין לעיל
דהיכא דאיכא שתי
מחיצות מעלייתא לא
חייב ר' יהודה לבקיעת
רבים. שם. ומשניה הוה
הי"י, אבל לעולם אימא
לך דר' יהודה אמר
למילתא כל היכא דלא
ניחא תשמישתיה. מוס'
י"פ. ט. דהשתא אין שם
ג' מחיצות שלמות. שם.
י. דנקט חצר הדניני לא
ניחא תשמישתיהו. שם.
יא. דהא דר' יהודה קאמר
דב' מחיצות דאורייתא גם
בניחא תשמישתיה. שם. י"ב. כיון דבור הוה כמחיצה שלישי פשיטא דהוה רשות היחיד, דהא איכא ג' מחיצות מעלייתא,
ולא מצינו בקיעת רבים לבטל ג' מחיצות שלמות. מוס' הל"ש. ג'. [שנעוברין דרך פי הבור. שם. י"ד. דאין עובר יכול
לרוץ לפני סרדיוט, אפילו היה יכול לרוץ נמי כיון גבוהה י' ורחב ד' הוה ליה מחיצה אפילו ניחא תשמישתיה. שם.

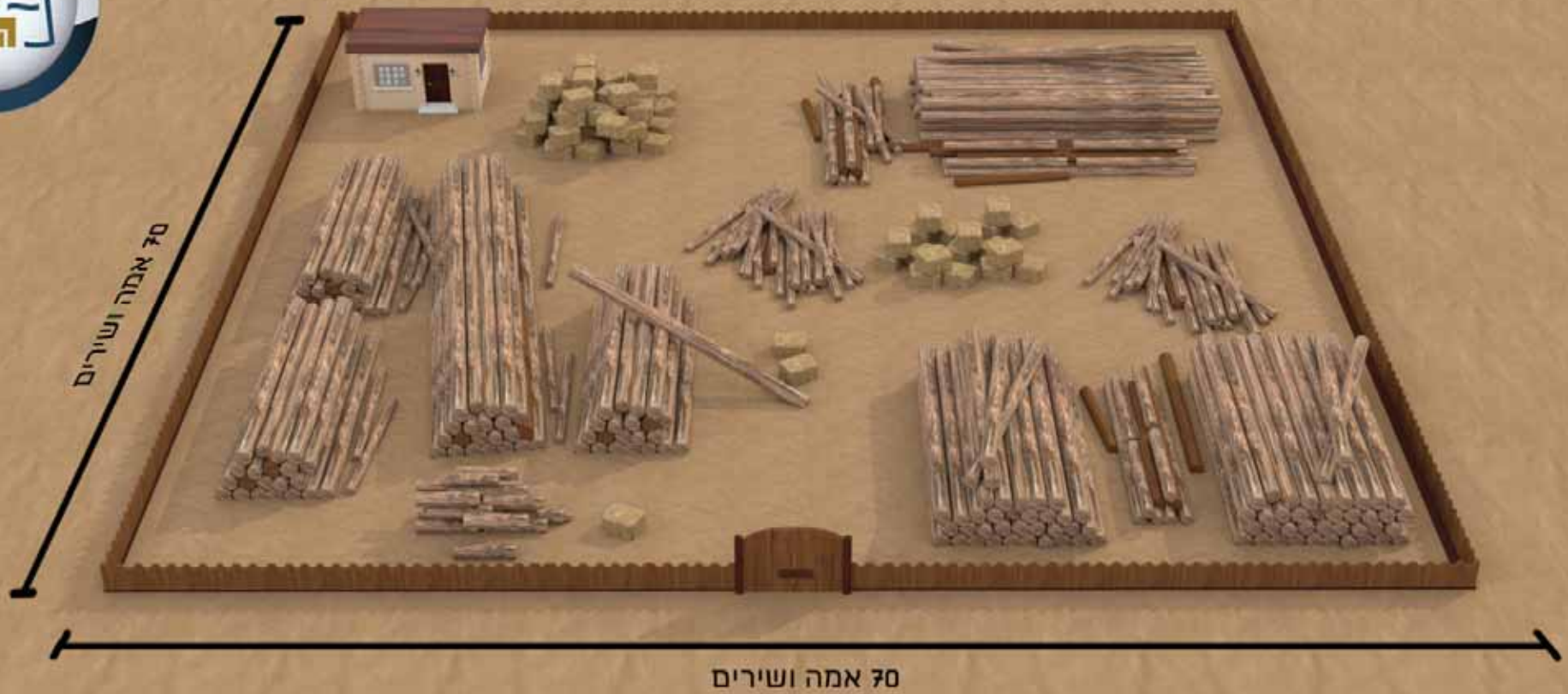
עירובין דף כ"ג ע"א

7058 | כל הזכויות שמורות

ובלבד שיהא בה שומירה

עירובין דף כ"ג ע"א

7059 | כל הזכויות שמורות

או בית דירה

עירובין דף כ"ג ע"א

7060 | כל הזכויות שמורות

"או שתהא סמוכה לעיר"

[לפי השעה"צ סי' שני"ח סקט"ז, וי"א שעד אלפים אמה נחשב סמוך לעיר - ראה במג"א שם סק"ד בשם רבינו יהונתן]

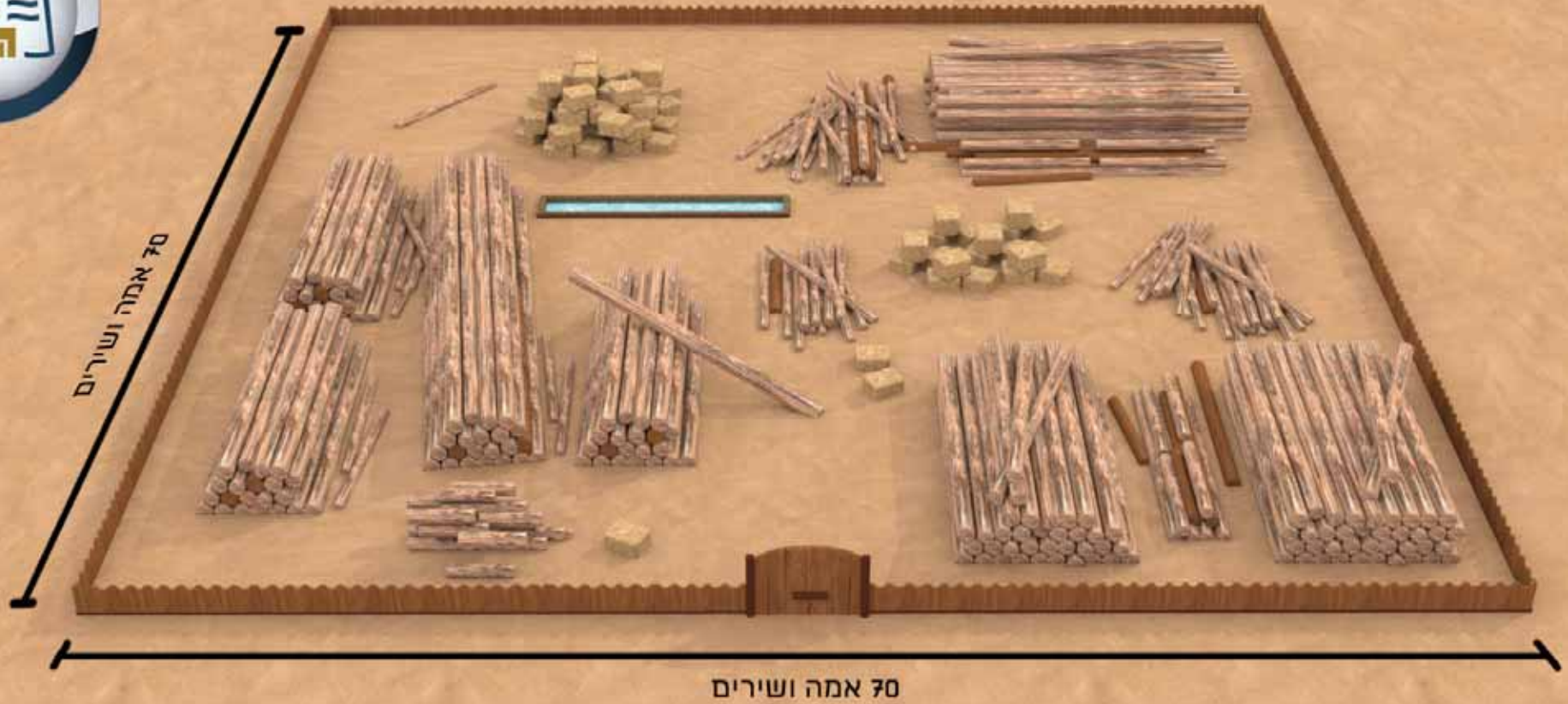
עירובין דף כ"ג ע"א

7062 | © כל הזכויות שמורות

ר' יהודה אומר אפילו אין בה אלא בור... מטלטלין בתוכה

עירובין דף כ"ג ע"א

7063 | כל הזכויות שמורות

שיח

עירובין דף כ"ג ע"א

7064 | © כל הזכויות שמורות

מערה

עירובין דף כ"ג ע"א

7065 | כל הזכויות שמורות

ר' עקיבא אומר אפילו אין בה אחת מכל אלו מטלטלין בתוכה

עירובין דף כ"ג ע"א

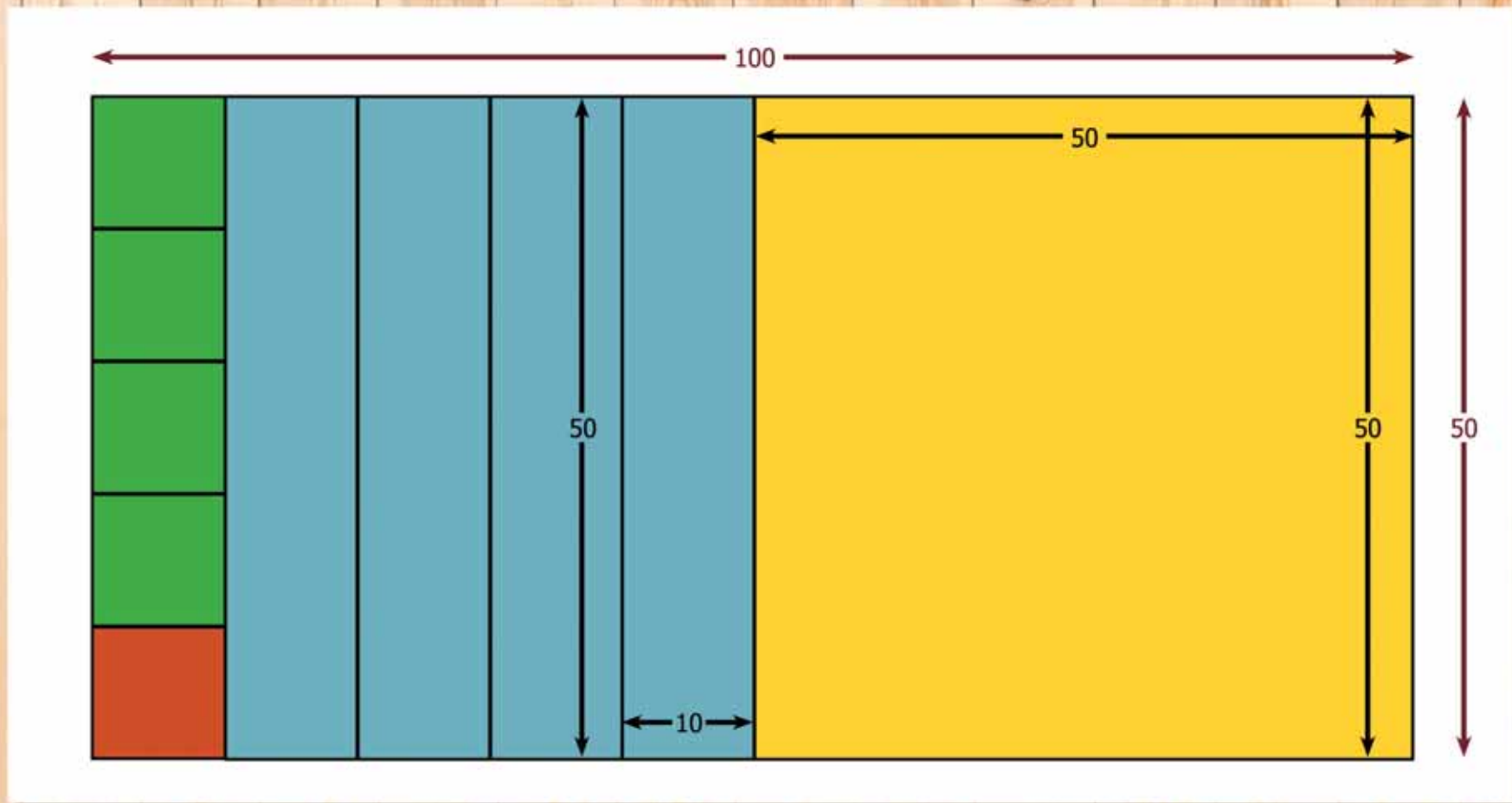
7066 | כל הזכויות שמורות

ר' אליעזר אומר אם היתה ארכה יתר על רחבה אפילו אמה אחת אין מטלטלין בתוכה [לפי ההו"א בגמ']

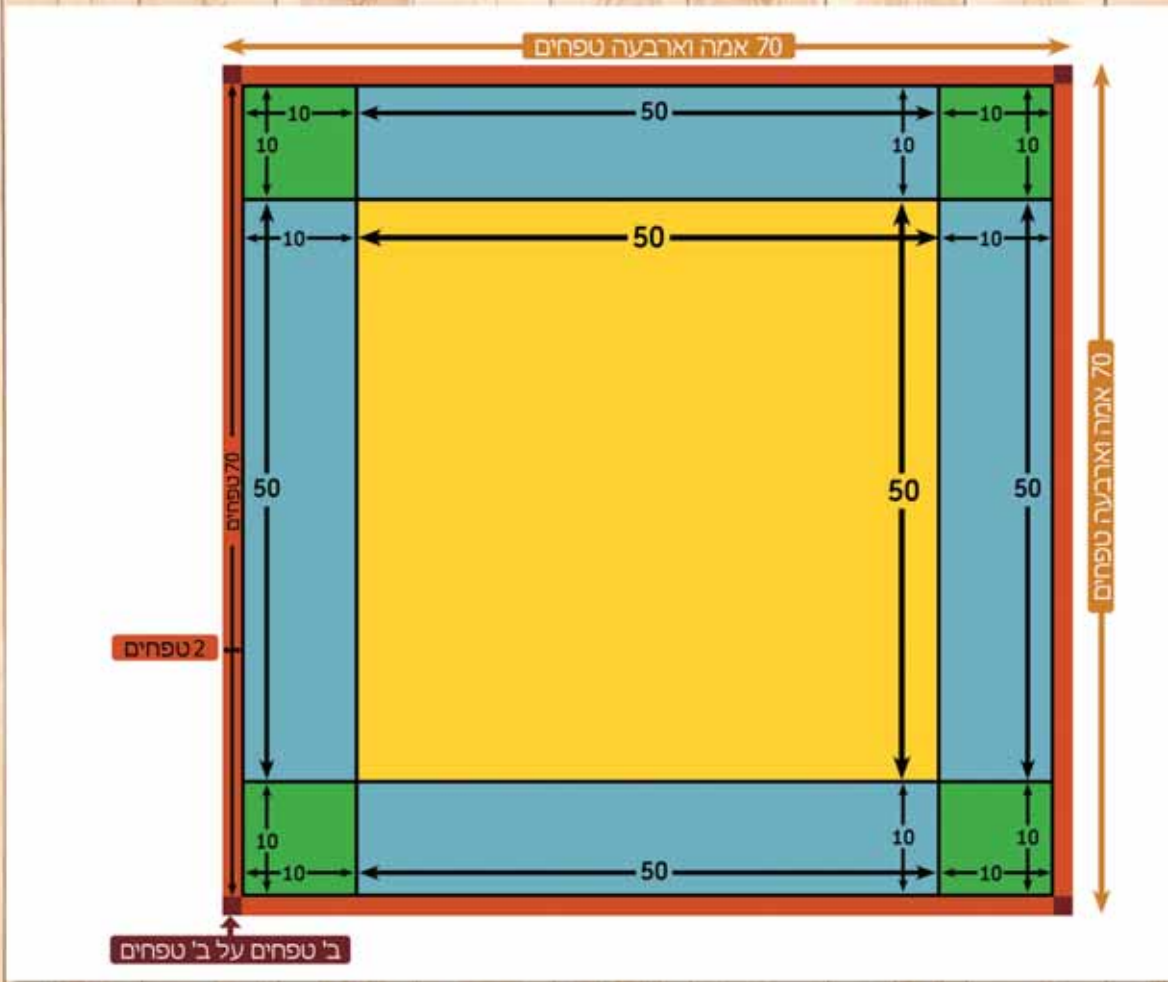
עירובין דף כ"ג ע"א

עירובין דף כ"ג ע"ב

”טול חמישים וסבב חמישים” - וברש”י ”כיצד, עשה מהם חמש רצועות של עשר אמה רוחב וארכן חמישים” וכו’

עירובין דף כ"ג ע"ב

רש"י ד"ה "אלא אמרה תורה"

"השכב האחת למזרח והאחת למערב וכו' אחת לצפון ואחת לדרום" (תכלת)

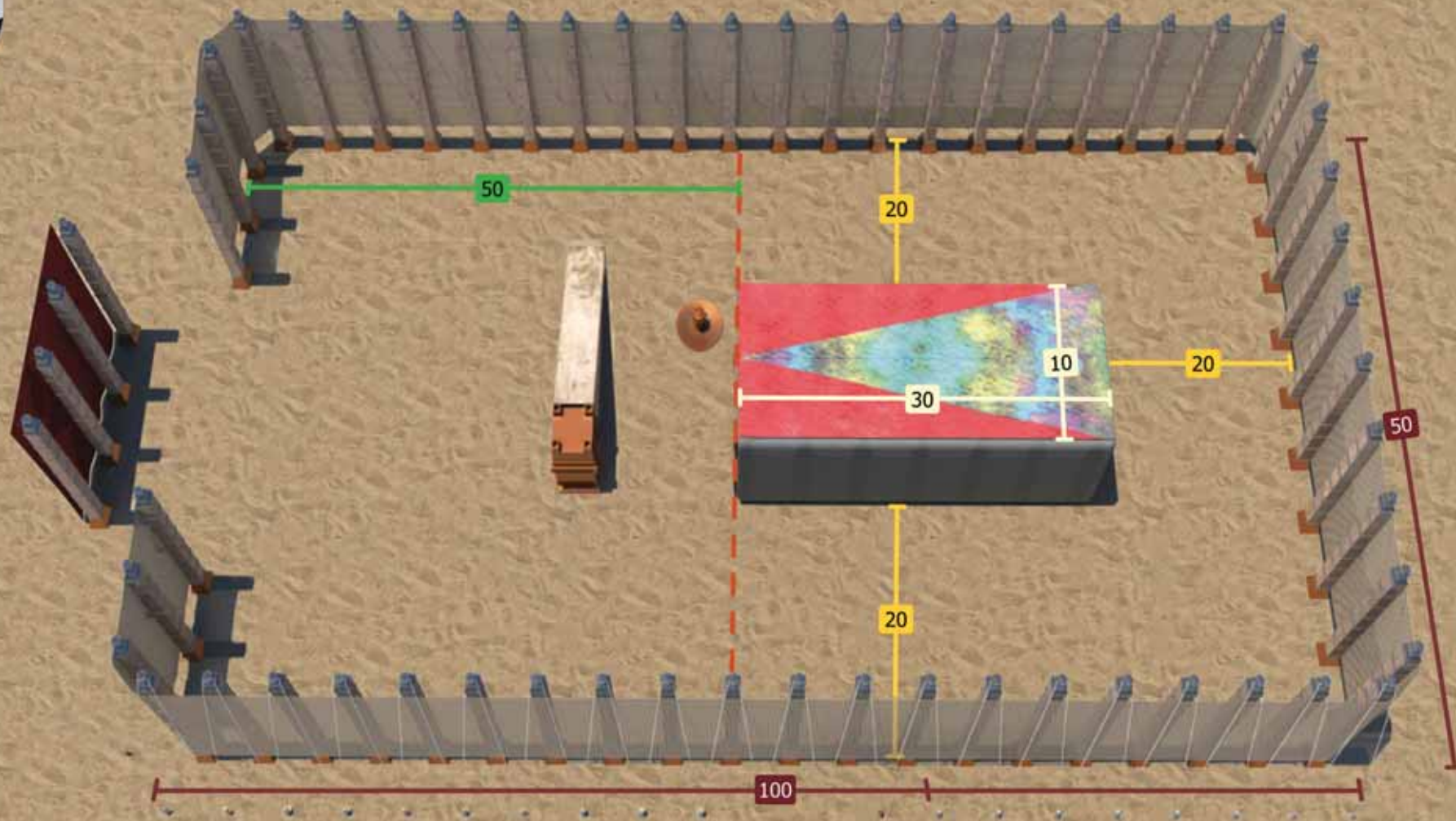
"טול מן החמישים ד' חתיכות של י' על י' ושים בד' קרנות" (ירוק)

"נשארה רצועה אחת של עשר על עשר אמות שהיא ששים טפחים על ששים טפחים ועשה אותן ל' רצועות של שני טפחים וכו' תן ע' לכל רוח" (אדום)

"אלא שהקרנות פגומין טפחיים על טפחיים וכו' טול שמונה טפחים ושים לקרנות ונתמלאו" (חום)

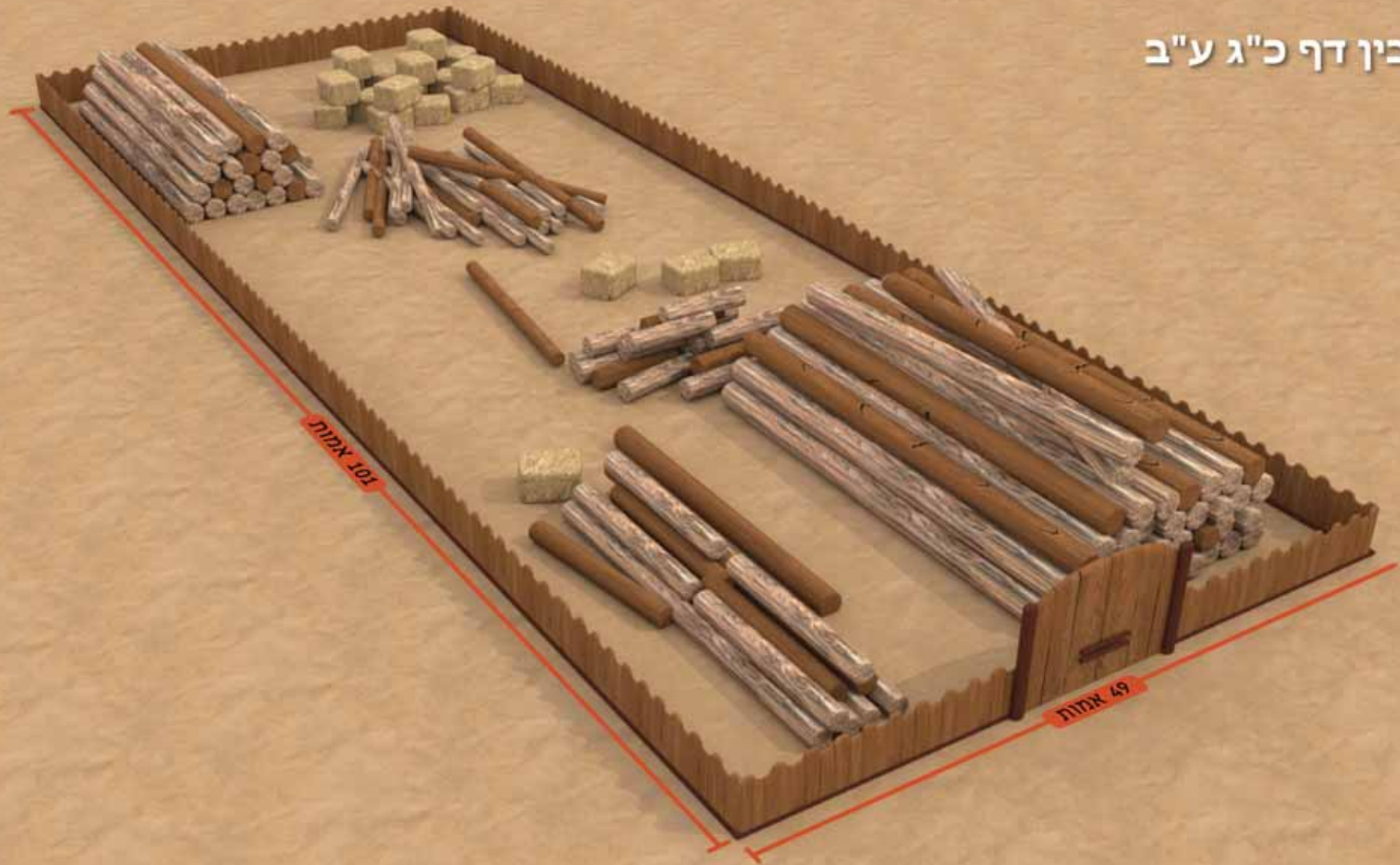
עירובין דף כ"ג ע"ב

95027 | © כל הזכויות שמורות

חמישים אמה לפניו ועשרים לכל רוח ורוח

עירובין דף כ"ג ע"ב

אם היתה ארכה יתר על פי שניים ברחבה אפילו אמה אחת אין מטלטלין בתוכה

עירובין דף כ"ג ע"ב

שו"ע סי' שנ"ח סעיף ט

יותר מבית סאתים

100 אמות

90 אמות

“קרפף שהוא יותר מבית סאתיים שהוקף לדירה נזרע רובו”
[ולמסקנת הגמ', אם השטח הזרוע הוא רוב הקרפף, אפילו אם אין בשטח הזרוע יותר מבית סאתים כל הקרפף אסור]

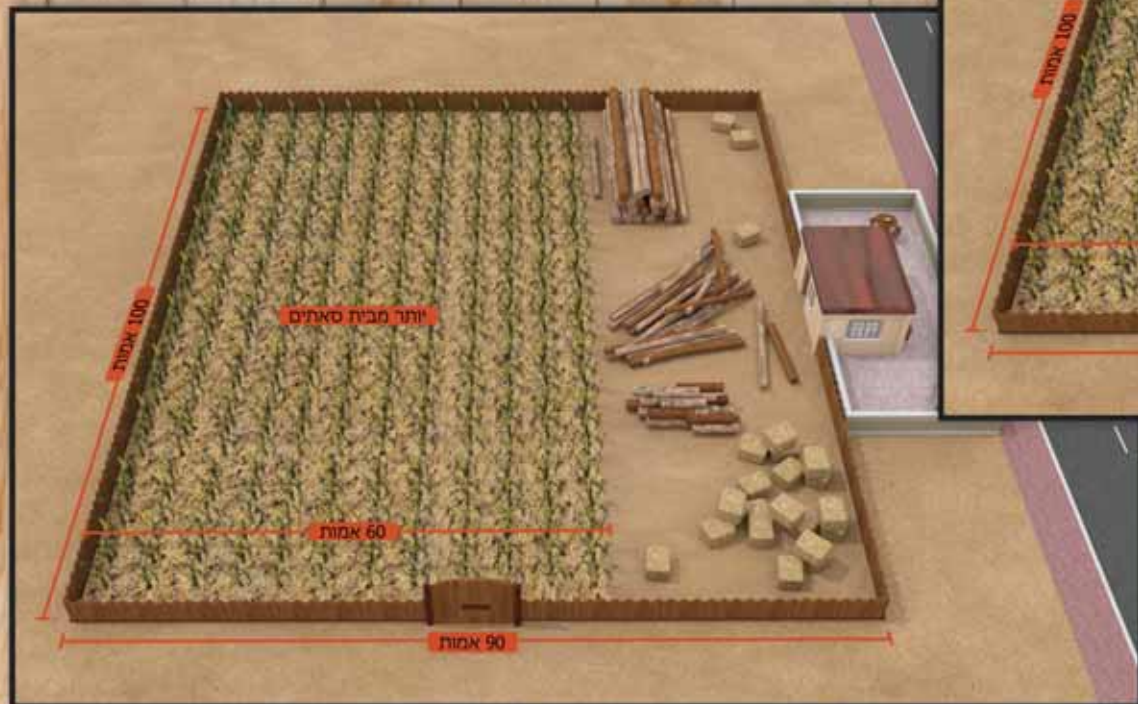
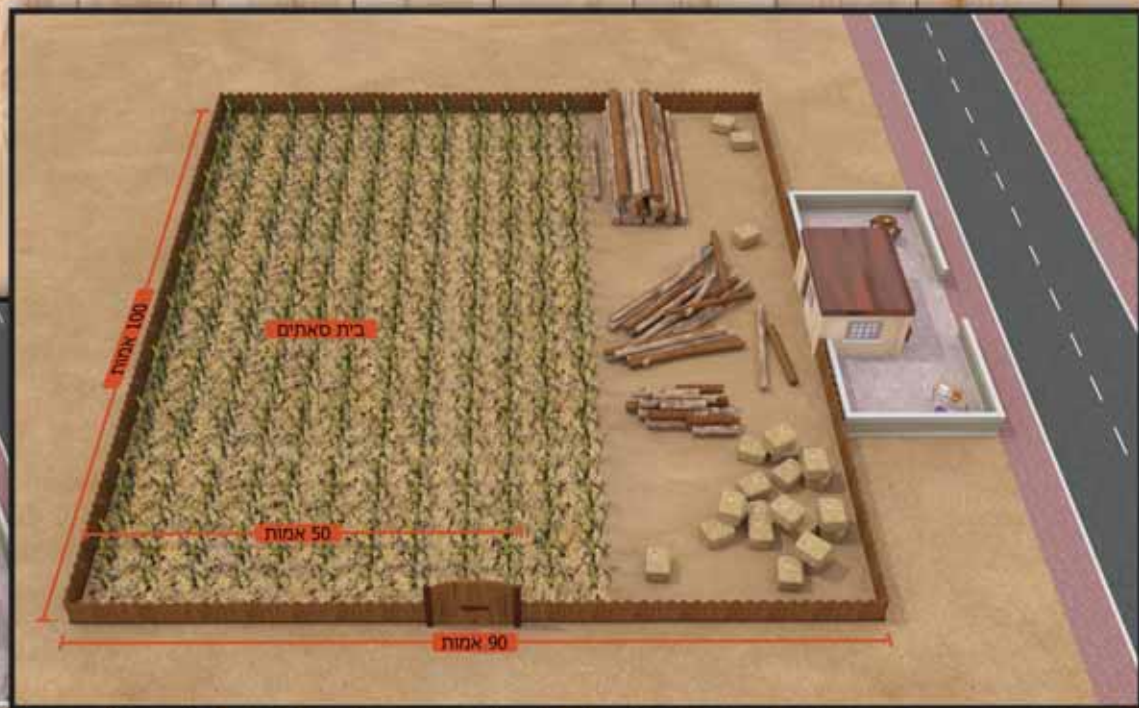
עירובין דף כ"ג ע"ב

שו"ע סי' שנ"ח סעיף ט'

נטע רובו הרי הוא כחצר

עירובין דף כ"ג ע"ב

אמר ר"ה בריה דר"י לא אמרן אלא יותר מבית סאתיים, אבל בית סאתיים מותר

עירובין דף כ"ג ע"ב | דף פ"ט ע"א

קרפף פחות מבית סאתיים

כלי קרפף

חצרות

כלי חצר

גגות

כלי גג

בתים

כלי בית

מבוי

רשות הרבים

גגות חצירות וקרפיפות רשות אחת הן לכלים ששבתו בתוך הבית ולא לכלים ששבתו בתוך הרבים